

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ
Г-Н ВЕЖДИ РАШИДОВ

04
13 X

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 71, ал. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание внасяме проект на Закон за изменение на Закона за държавна агенция „Национална сигурност“ с мотиви и предварителна оценка на въздействието.

Молим законопроектът да бъде представен за разглеждане и приемане съгласно установения ред.

Вносители:

Кирин Петков

Кристиан Ангелов

Амстер Деделиков

Георги Георгиев

Венецис Нещова-Ангова

Венко Сабунджиев

Христо Петков

Николай Василев

Димитър Христов

Димитър Иванов

Радан Василев

Искрен Митев

Петър Курбанов

Иван Козаченко

Христо Даскалов

Венцислава Любимова

~~Иван~~ Константин Ташин

Радостин Василев

Сюдун Георгиев

Иорданка Веселинова

Петър Петров

Иван Мичев

Радослав Василев

Ташеяна Судианова

Анаксис А. Анаксис

Васил Стефанов

Владимир Табутов

ЗАКОН

за изменение на Закона за държавна агенция „Национална сигурност“

(обн., ДВ, бр. 109 от 2007 г., изм., бр. 69 от 2008 г., бр. 22, 35, 45, 82, 93, 2009 г., бр.16, 80, 97 от 2010 г., бр. 9, 100 от 2011 г., бр. 38 от 2012 г., изм. и доп., бр.15 от 2013 г., изм. бр.30, 52, 65, 71, от 2013 г., изм. и доп., бр.53 от 2014 г., бр.14, 24, 61 от 2015 г., бр.15, 101, 103, 105 от 2016 г, бр.103 от 2017 г., изм. бр. 7, 27, 55, 56, 88 от 2018 г., доп., бр.7, 17 94, 99 от 2019 г., бр.51 от 2020 г.)

§ 1. В член 8 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „с указ на президента на републиката по предложение на Министерски съвет“ се заменя с „решение на Министерски съвет по предложение на министър-председателя“. Добавя се ново изречение: „В срок до 2 седмици от предложението на Министерския съвет и преди да бъде назначен, предложеният кандидат се изслушва в ресорната комисия по въпросите на вътрешната сигурност и обществения ред в Народното събрание”
2. В ал. 5 думите „указ на президента на републиката по предложение на Министерския съвет, а на заместник-председател - с решение на Министерския съвет по предложение на председателя на агенцията“ се заменят с „с решение на Министерски съвет по предложение на министър-председателя, а на заместник-председател по предложение на председателя на агенцията“.
3. В ал. 6 думите „Министерски съвет предлага на президента на републиката с указ“ се заменят „министър-председателят предлага на Министерски съвет“.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. В двумесечен срок от влизане в сила на този закон, министър-председателят предлага, а Министерският съвет назначава нов председател на Държавна агенция „Национална сигурност“. Мандатът на действащия председател се прекратява с встъпване в длъжност на новия председател.

§ 3. В Закона за държавна агенция „Разузнаване“ (Обн. ДВ, бр. 79 от 2015 г., доп., бр. 105 от 2016 г., изм. и доп., бр. 103 от 2017 г., изм., бр. 17 от 2019 г., изм. и доп., бр. 51, 69 от 2020 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 14, ал. 1 думите „указ на президента на републиката по предложение на Министерския съвет“ се заменят с „решение на Министерския съвет по предложение на министър-председателя“.
2. Създава се нова ал. 4 в чл. 14: „В срок до 2 седмици от предложението на Министерския съвет по ал. 1 и преди да бъде назначен, предложеният кандидат

се изслушва в ресорната комисия по въпросите на вътрешната сигурност и обществения ред в Народното събрание.”

3. В чл. 16 се правят следните изменения:

а) В ал. 2 думите „указ на президента на републиката по предложение на Министерския съвет“ се заменят с „решение на Министерския съвет по предложение на министър-председателя“, а думите „с решение на Министерския съвет“ във втората част на разпоредбата се заличават.

б) В ал. 3 думите „Министерският съвет предлага в едномесечен срок на президента на републиката“ се заменят с „министър-председателят предлага в едномесечен срок на Министерския съвет“.

§ 4. В двумесечен срок от влизане в сила на този закон, министър-председателят предлага, а Министерският съвет назначава нов председател на държавна агенция „Разузнаване“. Мандатът на действащия председател се прекратява с встъпване в длъжност на новия председател.

§ 5. В Закона за военното разузнаване (Обн. ДВ. бр.88 от 13 Ноември 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.98 от 9 Декември 2016г., ДВ. бр.103 от 28 Декември 2017г., изм. ДВ. бр.88 от 23 Октомври 2018г., изм. и доп. ДВ. бр.17 от 26 Февруари 2019г., ДВ. бр.71 от 10 Септември 2019г., изм. ДВ. бр.38 от 24 Април 2020г., изм. и доп. ДВ. бр.69 от 4 Август 2020г., ДВ. бр.23 от 19 Март 2021г., попр. ДВ. бр.25 от 26 Март 2021г.) в член 24 се правят следните изменения:

1. Алинея 4 се изменя по следния начин:

“Когато за директор на службата е определен офицер от висшия команден състав на въоръжените сили, той се назначава и освобождава с указ на президента на Република България по предложение на Министерския съвет. Предложението се внася в Министерския съвет от министъра на отбраната. Когато за директор на службата е определен цивилен служител, той се назначава и освобождава с решение на Министерския съвет по предложение на министър-председателя.”

2. Създава се нова алинея 4а: В срок до 2 седмици от предложението на Министерския съвет по ал. 4 и преди да бъде назначен, предложеният кандидат се изслушва в ресорната комисия по въпросите на вътрешната сигурност и обществения ред в Народното събрание.

§ 6. В двумесечен срок от влизане в сила на този закон, министър-председателят предлага, а Министерският съвет назначава нов председател на Служба "Военно разузнаване". Мандатът на действащия председател се прекратява с встъпване в длъжност на новия председател.

§ 7. В Закона за специалните разузнавателни средства (Обн. ДВ. бр.95 от 21 октомври 1997г., доп. ДВ. бр.70 от 6 август 1999г., изм. ДВ. бр.49 от 16 юни 2000г., бр.17 от 21 февруари 2003г., бр.86 от 28 октомври 2005г., бр.45 от 2 юни, бр.82 от 10 октомври 2006г., бр.109 от 20 декември 2007г., бр.43 от 29 април, бр.109 от 23 декември 2008г.,

бр.88 от 6 ноември, бр.93 от 24 ноември, бр.103 от 29 декември 2009г., бр.32 от 27 април, бр.88 от 9 ноември 2010г., бр.1 от 4 януари, бр.13 от 11 февруари, бр.61 от 9 август 2011г., бр.44 от 12 юни 2012г., доп. ДВ. бр.17 от 21 февруари 2013г., изм. ДВ. бр.52 от 14 юни 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.70 от 9 август 2013г., изм. ДВ. бр.111 от 27 декември 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.53 от 27 юни 2014г., изм. ДВ. бр.107 от 24 декември 2014г., изм. и доп. ДВ. бр.14 от 20 февруари, бр.42 от 9 юни 2015г., изм. ДВ. бр.56 от 24 юли 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.74 от 26 септември 2015г., изм. ДВ. бр.79 от 13 октомври 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.39 от 26 май 2016г., доп. ДВ. бр.81 от 14 октомври 2016г., изм. и доп. ДВ. бр.103 от 27 декември 2016г., бр.63 от 4 август, бр.84 от 20 октомври, бр.103 от 28 декември 2017г., бр.7 от 19 януари 2018г., доп. ДВ. бр.56 от 6 юли 2018г., изм. ДВ. бр.17 от 26 февруари 2019г., доп. ДВ. бр.37 от 7 май 2019г., изм. ДВ. бр.69 от 4 август 2020г., бр.32 от 26 април 2022г., доп. ДВ. бр.62 от 5 август 2022г.) в чл. 19в се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите “указ на президента на републиката по предложение на Министерския съвет” се заменят с „решение на Министерския съвет по предложение на министър-председателя“. Добавя се ново изречение “В срок до 2 седмици от предложението и преди да бъде назначен, предложеният кандидат се изслушва в ресорната комисия по въпросите на вътрешната сигурност и обществения ред в Народното събрание”.
2. В ал. 6 думите “указ на президента на републиката по предложение на Министерския съвет” се заменят с думите “решение на Министерския съвет по предложение на министър-председателя”
3. В ал. 7 думите “Министерският съвет предлага на президента на републиката с указ” се заменят с думите “министър-председателят предлага на Министерския съвет”.

§ 8. В двумесечен срок от влизане в сила на този закон, министър-председателят предлага, а Министерският съвет назначава нов председател на държавна агенция “Технически операции“. Мандатът на действащия председател се прекратява с встъпване в длъжност на новия председател.

§ 9. В двумесечен срок от влизане в сила на този закон Министерският съвет привежда в съответствие подзаконовите нормативни актове, свързани с него.

Вносители:

Кирил Петков

Кристиан Атанасов

Димитър Неделков

Георги Георгиев

Венелин Нецова-Антова

Венко Сабуртеев

Христо Петров

Николай Демид

~~Антон Христо~~

Иво Атанасов

Роси Костуров

Искрен Мичев

Петър Куртени

Камел Кочев

Христо Даскалов

Венцислава Любенов

Константин Башишки

Радостин Василь

Стефан Георгиев

Иорданка Костарикова

Петър Петров

Иван Мачев

Радослав Василь

Тамизна Султанова

Антанас Н. Антанасев

Васил Георгиев

Владимир Табуртов

МОТИВИ

към

Законопроекта за изменение на Закона за държавна агенция „Национална сигурност“

Законопроектът предлага председателите на Държавна агенция „Национална сигурност“ (ДАНС), Държавна агенция „Технически операции“ (ДАТО), Служба Военно разузнаване („СВР“) и на Държавна агенция „Разузнаване“ (ДАР) да се назначават от Министерски съвет по предложение на министър-председателя, вместо по силата на указ на президента на републиката. Предложението е провокирано от необходимостта от ясна отговорност на ръководителите на тези силови и структуроопределящи за националната политика в сферата на сигурността и отбраната звена в светлината на разпоредбата на чл. 105, ал. 2 от Конституцията, според която Министерският съвет осъществява обществения ред и националната сигурност, както и общото ръководство на държавната администрация и на Въоръжените сили.

Законодателното предложение създава по-ясна, стройна и функционално обособена йерархия в контекста на парламентаризма и функциите на Министерски съвет и необходимостта от поемане на политическа отговорност пред българския народ за вземане на своевременни обосновани решения за гарантиране на живота и здравето на българските граждани. Доколкото Министерският съвет по Конституция следва да осъществява общото ръководство на държавната администрация и на Въоръжените сили, е логично той да разполага с възможността да определя ръководителите на горепосочените институции, които ръководители на свой ред са отговорни за цялостното ръководство на администрацията на ДАНС, ДАТО, ДАР и Служба Военно Разузнаване.

Съществуващият режим на назначаване е неустойчив и създава предпоставки оперативната дейност и ефективността на службите за сигурност да бъдат сериозно засегнати от политически противопоставяния. При липса на ефективно взаимодействие между министър-председателя и президента на републиката, службите и тяхното ръководство неведнъж са ставали заложници на тези взаимоотношения, което в крайна сметка подкопава доверието в тях и им пречи да изпълняват правилно функциите си. В исторически план се наблюдават прецеденти, при които Министерският съвет предлага определено лице да заеме позицията на ръководител на служба, но президентът отказва

да издаде указ за назначаването му. Тази хипотеза наложи за един доста продължителен период от време конкретната служба да се ръководи от лице със статут на "временно изпълняващ длъжността". Това на практика постави въпроси относно легитимността на подобно назначение, бе правна пречка за определени негови действия, подрони авторитета му пред състава и сериозно затрудни ръководството на структура, част от ресор "сигурност".

Предлага се нов институционален подход за назначаване на ръководителите на службите, включващ и нов елемент на публичност и прозрачност - изслушване на предложения кандидат в ресорната комисия по въпросите на вътрешната сигурност в Народно събрание. Този процес ще даде за първи път възможност за баланс между властите, участващи в процеса по назначаване на службите, без да затруднява по непреодолим начин изпълнението на техните функции.

Поводът за законодателното предложение е наложителен в контекста на развитието на войната в Украйна, при което защитата на националната сигурност следва да е основен приоритет на правителството за постигане на целите, заложили в чл. 24 от Конституцията. Както вече беше споменато, според Конституцията на България, провеждането на политиките, гарантиращи националната сигурност на страната е в прерогативите на Министерски съвет. Това няма как да се реализира ефективно, ако на практика МС няма възможност да назначава пряко председателите на ДАР, ДАТО, СВР и ДАНС. Законопроектът не ограничава правомощията и информацията, която президентът има и получава във взаимодействието си с тези органи. С него се обособява, обаче, ясната отговорност за назначаването на ръководните им органи в контекста на структурното им и функционално място и роля за националната сигурност, защитата на националния суверенитет, тяхната отговорност и отчетност.

Вносители:

Кирил Петков

Настася Анастасова
Христо Петров

Ринко Миделков

Георги Георгиев

Венета Ценова-Данова

Ванка Георгиева

Николай Кенев

Иван Христанов

Альо Итасов

Росен Востров

Искрен Митев

Петър Курнски

Калин Качанов

Хриса Яскалов

Венислава Любев

Константин Багмиски

Радостин Вашилев

Свѣтлин Георгиев

Йорванка Костаричева

Петър Петров

Иван Кичев

Радослав Василев

Тамара Султанова

Антанас Н. Антанасев

Васил Стефанов

Влашинир Табутов

ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

на

Законопроекта за изменение на Закона за държавна агенция „Национална сигурност“

I. Основания за законодателна инициатива

Законодателната инициатива се предприема във връзка с необходимостта от по-стройна и функционално обособена отговорност за ръководството на ДАНС, Служба Военно Разузнаване, ДАТО и ДАР в контекста на развитието на международната обстановка, заплахите за национална сигурност и устойчивостта на българските силови структури към външни заплахи. Опазването на мира в България, националната сигурност и благоденствието на българските граждани е резултат от провеждането на целенасочена и конкретна политика на правителството в тази област, като ключов способ за това са тези три структури.

II. Заинтересовани групи – президентът на републиката, Министерски съвет, ДАНС, ДАР, ДАТО, Служба Военно Разузнаване.

III. Анализ на разходи и ползи – предложените промени няма да доведат до въздействие върху държавния бюджет, няма да предизвикат никакви разходи, като ще оптимизират процеса по назначаване на председателите на ДАНС, ДАТО, СВР и ДАР.

IV. Административна тежест и структурни промени – не се предвиждат административни тежести с предложения законопроект. Структурните промени касаят единствено назначаването на председателите на ДАНС, СВР, ДАТО и ДАР, без с това да се отнемат правомощия по същество от страна на президента на републиката.

V. Въздействие върху нормативната уредба – не се предвиждат промени в други нормативни актове.

Вносители:

Кирил Петков

Христо Петров

Зимгар Герганков

Георги Георгиев

Венелин Ненова-Джурова

Николас Дембел

Иван Христофоров

Александр Степанов

Роско Костурин

Игорь Лисов

Петр Курочкин

Валентин Кочетков

Александр Дембел

Владимир Любимов

Константин Башикин

Радостин Васильев

Андрей Георгиев

Игорь Костурин

Петр Петров

Иван Мочалов

Радостин Васильев

Тамара Сидорова

Андрей А. Андреев

Васильев Стефанов

Владимир Табутов